

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Ureja **Gustav Pirc**, družbeni ravnatelj.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 82 K, na 1/2 strani 16 K, na 1/4 strani 10 K in na 1/8 strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

St. 21. V Ljubljani, 15. novembra 1902. Leto XIX.

Obseg: Vzdravimo se. — Črviva pasja ušesa. — Še enkrat grozdna razstava v Krškem. — Kako se sadno drevje obvaruje ozeblina. — Vzroki, da konji tako mnogokrat oslepe. — Kako ravnati s sadnim drevjem, ki sta ga poškodovala vihar in toča. — Kdo plačuje davke. — Nesposobnost za pleme in neplodovitost bikov ter kako se odpravi. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Vzdravimo se!

V celi vrsti spisov „Kmetijske razmere na Kranjskem“ smo v tem listu dokazali, kako žalostne so naše kmetijske razmere, kako naš kmet gmotno propada in smo vso krivdo teh razmer dali na rovaš našega skozi- in skozi zastarelega načina kmetovanja, ki že davno niti toliko ne nese, da bi kmet le svoje neobhodno potrebne stroške pokrnil, kaj pa še, da bi se mu v kmetijstvu naložena glavnic obrestovala ali da bi kaj prihranil. Povedali smo, da ga ni drugega sredstva kmetovalcu pomagati kakor samopomoč, ki naj obstoji v tem, da se naš kmetovalec vzdrami in prične tako kmetovati, da se mu bo delo izplačalo. Kmeta za tako samopomoč usposobiti pa bodi naloga poklicanih činiteljev.

Prepričani smo, da naša izvajanja marsikomu niso bila vseč, a drugim so se zdela pretirana. Všeč niso bila tistim, ki rabijo kmeta za svoje namene in ga zanje morejo pridobiti le z lepimi obljubami. Če pa kmetovalec bere take razprave in prične premišljati o njih, potem seveda ne bo veliko več dal na lepe obljube, ker jih kmalu spozna za gole sleparije. Prijatelji kmetje, verujte, da Vas bo rešila iz sedanjega žalostnega položaja le strokovna izobrazba in vzgoja za samopomoč; sredstev v dosego te izobrazbe in vzgoje si ne dajte

obetati, temveč jih zahtevajte! Vemo, da ogromna večina naših kmetovalcev niti ne pozna svojega žalostnega položaja in se niti ne zaveda, kako slabo kmetuje, a dolžnost vsakega zavednega moža bodi vselej in povsodi na to opozarjati in pridobivati vedno več takih kmetovalcev, ki se zanimajo za napredno gospodarstvo. S ponosom lahko rečemo, da so udje c. kr.

kmetijske družbe cvet kranjskih kmetovalcev, in nanje se obračamo, da vzbujajo in dramijo nevesče svoje sosede k zboljššanemu delovanju ter jih polagoma pridobivajo za napredek. Našim udom in podružnicam pa kličemo, naj se v to svrhu poprimejo najživahnejšega delovanja ter naj s prigovarjanjem, poukom in z dejanskim delom bude zanemarjeni naš kmetski stan k napredku. Bliža se konec leta, in sedaj, ko se pobira letnina, je veliko prilike kaj narediti. S pridobivanjem novih udov se krepi družba, ktere edini smoter je kmetijstvo pospeševati, in vsak nov ud postane nov bojevnik za kmetijski napredek. Vzdravimo se torej in delujmo složno v blagor naše dežele.

Tistim, ki menijo, da smo pretiravali bedni položaj našega kmeta, pa bodi povedano, da nismo več zapisali kakor to, kar moremo zagovarjati; na-

sprotno, naše trdno prepričanje je, da je še slabše. Dokaz temu je silno izseljevanje. Nikari misliti, da se naši ljudje z veseljem izseljujejo! Gotovo vsak dolgo premišluje, preden se vsled svoje revščine težko odloči, da se izseli iz svojega očetovskega doma v nepoznane tuje kraje,

Podoba 59.

kjer ga čaka težko delo, krut boj za obstanek in morda nagla smrt. Le sila more kmetovalca privesci do takega sklepa, kajti vsak kmetovalec preveč ljubi svoj rodni dom. Po časnikih objavljena števila izseljencev so pa žalosten dokaz za naše trditve.

Da se našemu kmetu na Kranjskem slabo godi, potrjujejo tudi števila, ki se izvajajo iz zadnjega ljudskega štetja. Ta števila kažejo, da je naša dežela na zadnjem mestu. V tej številki smo objavili majhen pregled o gibanju prebivalstva v zadnjih 10 letih pred ljudskim štetjem, in iz tega se razvidi, da se je splošno v vsi Avstriji prebivalstvo pomnožilo za 9,44%, na Kranjskem samem pa le za 1,84%, in je glede tega le še Koroška slabša, in še ta le za 9 od tisoč. Še žalostneje in prav jasno kaže naše kranjske razmere število, ki kaže, koliko ljudi se je v času od l. 1890. do 1900. več izselilo kot naselilo. V tem pregledu je Kranjska na prvem mestu z 32.000 izseljenci. Na 1000 v l. 1900. pričujočih prebivalcev je prišlo za omenjeni čas na na Kranjskem 64 (!) izseljencev, v revni Koroški 42 in celo v slaboglasni Galiciji le 41! Ali ta suha števila ne govore dosti jasno?

Vzdramimo se vendar že in pričnimo složno delovati v korist našega propadajočega kmeta, in sicer z resnimi sredstvi, ne pa s praznimi obljubami, ki se ob času volitev prav lepo slišijo, v resnici pa kmeta le begajo in ga v še večjo bedo tirajo.

Dežele	Pričujoče prebivalstvo (domacini) in inozemci leta 1900.	V 10 letih se je prebivalstvo pomnožilo		Več ljudi se je rodilo kakor jih je umrlo	Več ljudi se je naselilo (kako) ali nasprotno (-)	Na 1000 pričujočih je bilo izseljencev v l. 1890.-1900.
		v odstotkih	absolutno			
Dolenja Avstrija . . .	3,100,493	16,49	438,694	253,287	+ 185,407	—
Gorenja Avstrija . . .	810,246	3,11	24,415	46,457	+ 22,042	27
Salburško	192,763	11,11	19,253	9,473	+ 9,780	—
Stajersko	1,356,494	5,75	73,786	79,459	+ 5,673	4
Koroško	367,324	1,75	6,316	21,923	+ 15,607	42
Kranjsko	508,150	1,84	9,192	41,683	+ 32,491	64
Trst z okolico	178,599	13,43	21,133	4,225	+ 16,908	—
Goriško	232,897	5,71	12,589	20,700	+ 8,111	36
Istra	345,050	8,64	27,440	35,012	+ 7,572	22
Tirolsko	852,712	4,92	40,016	37,987	+ 2,029	—
Predalpejsko	129,227	11,34	13,954	8,014	+ 5,940	—
Češko	6,318,697	8,14	473,603	596,847	+ 121,244	19
Moravsko	2,437,036	7,07	160,896	236,417	+ 75,521	31
Slezsko	680,422	10,35	71,773	75,321	+ 4,548	1
Galicija	7,315,959	10,72	708,123	1,010,826	+ 302,703	41
Bukovina	730,195	12,93	83,604	97,248	+ 13,644	17
Dalmacija	539,784	12,58	66,388	78,857	+ 12,469	21
Vsega	26,150,708	9,44	2,255,295	2,653,736	+ 398,441	—

Črviva pasja ušesa.

Psi dobivajo vsled ranjenja in drugih vzrokov na ušesih in v ušesih bolezen, ki jo imenujemo črvivost, in sicer zunanjo in notranjo.

Vnanjo črvivost dobivajo navadno psi z dolgimi ušesi, in sicer nastane iz majhnih ran, ki jih pes

dobi na ušesih na pr. če se drgne, če je ogrizen itd., najprej majhna uljesa, ki se neradi celijo in se širijo, zlasti če pes z ušesi otepa. Bolezen se pozna že zunaj, vrhutega drži pes glavo postrani, in sicer nagiba uho proti tlor. Tako bolan pes otresa z glavo ali se skuša s taco praskati. Če vrhutega uho natančneje preiščemo, najdemo majhno, navadno trioglato ulje, ki je pokrito s črnosivkasto krasto in rado krvavi. V pričetku bolezni zadostuje bolno mesto poštupati z zmesjo iz 0,5 g jodoforma in 1 g tanina, potem na uho dati solcilnega bombaža in uho tako obvezati s trivoglato ruto, kakor kaže podoba 59. Če se bolno mesto izreže, se rana najhitreje zaceli.

Notranja črvivost pasjega ušesa nastane, če se zabaše ušesna duplina z ušesnim salom, s kožnimi luskinami, s prahom itd. Tudi pri tej bolezni otresajo psi z glavo ter jo postrani drže. Če se pritisne na uho, postane pes razburjen, tuli in skuša gristi. Ušesna duplina je bolj ali manj napolnjena z gosto, umazano in smrdečo tvarino. Če se uho osnaži, se vidi koža rdečkasta, otekla in tudi uljesasta. Najprej je uho dobro očistiti in izmiti z nekoliko gorko milnico ter poštupati z zmesjo iz 10 g borove kisline in 30 g škrobove moke. Čez tri dni je vse to ponoviti. Da psi ne otresajo z glavo, se ušesa povežejo, kakor je gori povedano. Če je bolezen trdovratna, je pa vsekakor poklicati živinozdravnika.

Še enkrat grozdna razstava v Krškem.

Dne 12. oktobra t. l. je kmetijska podružnica v Krškem priredila grozdno, sadno in vinsko razstavo. Sponesla se je ta razstava vzlic kaj neugodnemu vremenu prav dobro. V tem dopisu hočemo govoriti pa le o grozdni razstavi.

Vsaka razstava, naj bo kakršnegakoli imena, ima svoj gotov namen; letošnja grozdna v Krškem je imela tega, da je dokazala, da je nekaj tako sloveči krški vinorodni okraj, ki ga je pa trtna uš v prilično prav kratkem času toliko da ne popolnoma uničila, vsled prizadevanja za kmetijski napredek vnetih mož, predvsem vsled prizadevanja gospoda dr. T. Romiha, danes toliko da ne popolnoma prenovljen. Če bi ne bili po trtni uši opustošeni vinogradi krškega okraja s cepljenimi ameriškimi trtami obnovljeni, kje naj bi se vzelo toliko in tako lepega grozdja, kakršno je bilo pri razstavi na ogled?

V 328 podkladkih in koških je deset gospodarjev razstavilo grozdje iz različnih vinogradov obširnega krškega okraja.

Iz raznih vrst razstavljenega grozdja je mogel pravi vinski strokovnjak posneti še en pomen razstave, jako važen pomen, ki ga pa navaden vinogradnik, celo pa lajik, niti ne opazi. Kteri pomen imamo tu v mislih, bo častitemu čitateljstvu kmalu jasno. Ko so pred toliko leti po Dolenjskem prišli do prepričanja, da je rešitev vinogradništva edinole v saditvi ameriških cepljenih trt, so strokovnjaki takole sklepali: Trtna uš nam res povzroča velikansko škodo, toda kakor vsako zlo na svetu, bo tudi trtna uš imela svojo dobro stran, svoje dobre posledice. In k dobri posledici trtne uši so strokovnjaki prištevali dvoje: prvič da se bo dolenjsko vinogradništvo povsem predrugačilo, da se bo iz prejšnje osupljive prvotnosti povzpelo na stopnjo umnega, vzglednega vinogradništva; in drugič so prištevali strokovnjaki k dobri, ugodni posledici trtne uši to, da se bodo vsled cepljenja ameriških trt po Do-

lenjskem razširile boljše in žlahtnejše tuje vrste grozdja namesto domačih starih, kakor so: zelenika, lipina, žametasta črnina, belina, javor i. t. d., in da se bo vsled tega po Dolenjskem pridelovalo veliko boljše in finejše vino kakor poprejšnji cviček. Trtni uši so strokovnjaki izkratka pripisovali kot posledico splošno napredovanje dolenjskega vinstva. In to se je res zgodilo. Iz razstavljenega grozdja v Krškem se res da ni dalo spoznati umnejše vinogradništvo, kajti za to je treba iti v nove vinograde ter jih primerjati s prejšnjimi, s starimi. In če se to stori, kakšen razloček vidi človek na prvi pogled, bodisi gledé priprave zemlje (rigolanja) ali gledé zasaditve trt in vsega obdelovanja. Reči se sme, da je razloček med novim vinogradništvom in med starim dolenjskim kakor med dnevom in med nočjo.

Kar je pa iz grozdne razstave v Krškem pravemu strokovnjaku bilo jasno na prvi pogled, lajik pa niti opazil ni, se je kazalo v razširjanju boljših in finejših vrst grozdja, od katerih je pričakovati finejših vin. V tem oziru se je, žal, skazalo, da novo vinogradništvo krškega okraja (in sploh Dolenjske) še nikakor ni dospelo do zaželene stopnje. Nove, fine, od drugod k nam vpeljane vrste grozdja, ki naj bi dajale finejša vina ter naj bi cviček kolikor mogoče v stran potisnile, so bile v krški grozdni razstavi zastopane prav slabotno. Da je to res, dokazujejo števila. V 328 razstavljenih posameznih deležih grozdja je bilo žametaste črnine, kavščine, torej domače vrste, ki jako obilno rodi, pa le nizko vino daje, nič manj kakor 150 deležev. Kraljevine, že mnogo finejše in tudi še k domačim vrstam spadajoče vrste je bilo le 44 deležev, belega in rdečega španjola 41, muškata 20, silvanca 8, italijanskega rizlinga 7, veltlinca 5 deležev. Ostalih 55 deležev je bilo večinoma beline in zelenike in pa nekterih redkih vrst, ki niso za napravo vina nikakéga pomena, kakor imperial, damascena, prepeličje jajčece, rumenija ali kalebsovo grozdje i. t. d. Iz teh števil jasno odseva, da se dosedanje izbiranje grozdnih vrst v novih vinogradih krškega okraja še vedno nagiblje k onim vrstam, ki jako obilno rode, toda dajo nizko vino. Žametasta črnina je odločno taka. Kraljevina je že neprimerno boljša, toda na Dolenjskem je treba pri njej upoštevati zelo nepovoljno lastnost, da kaj rada gnije. Častno pa je, da se je španjol tako udomačil, kajti kakor je bilo že pred kratkim v tem listu (v št. 19.) o njem govornjeno, je to prav izborna vrsta za Dolenjsko, ki jej je le to očitati, da prav dobrega, to je močnega vina ne bo dajala tudi v najboljši legi in v najboljšem letu, ker ima kvečjemu 16 % sladkorja. Muškata pač ni upoštevati, kajti z gotovostjo se sme trditi, da so ga le zato razstavili v tako veliki meri (20 deležev), ker je jako priljubljen za zobanje, ne pa morda zaradi tega, kakor da bi ga bilo v novih nasadih mnogo. Prejkone je ravno te vrste v novih nasadih krškega okraja najmanj, in od veliko večje množine bi tudi ne bilo pričakovati Bog ve kake koristi gledé dobrote vina. Muškato vino namreč ni priljubljeno, in je sploh o njem znano tudi to, da daje prav kislo vino, če ne dozori prav dobro. Ali kje smo pa z vrstami, ki naj bi se v prvi vrsti po Dolenjskem v kar le mogoče veliki meri sadile, da bi se z njimi povzdignila dobrotovina. Kje smo z italijanskim rizlingom, s silvancom, kje posebno z veltlinci, ki dajejo na Nižjeavstrijskem najfinejša vina, na Dolenjskem pa tudi prav obilno rode, popolnoma dozorevajo, pa ne gnijejo. Odločno obžalovati je to, in vsak za vinogradniški napredek vnet strokovnjak

si mora le želeeti, da bi se to skoraj izpremenilo. Za tem teže poklicani krogi, in za tem teži posebno c. kr. kmetijsko ministrstvo, ki je odredilo, da se v državnih trtnicah kakor tudi v subvencioniranih trtnicah kmetijskih podružnic pomnožujejo le take vrste, ki dajo fino vino. Vse hvale vredno je to postopanje, ali to ni prav, da se razen italijanskega rizlinga in španjola ostale vrste (silvanec, veltlinec, beli burgundec) v trtnicah ne pomnožujejo, da se pa namesto njih pomnožujejo take, kakršnih je še preveč v deželi (žametasta črnina), ali pa take, ki se za Dolenjsko ne priporočajo, dasi so sameposebi dobre. Čemu pomnoževati črne vrste (frankinjo, portugalko), ko vendar črna vina na Dolenjskem nimajo nikake bodočnosti, ker pač z Istro, z Dalmacijo, s Tirolsko nikoli ne bo mogoče tekmovati s črnimi vini, ne gledé množine, ne glede dobrote, posebno pa ne gledé cene. Pa tudi način, kako danes skušajo priporočljive vrste na Dolenjskem razširjati, ni povsem pravi. Iz državnih kakor tudi iz podružničnih trtnic kmetijske družbe se oddajajo nove priporočljive vrste trt kot na suho požlahtnjene bilfe. Teh se pridelava v vseh trtnicah skupaj zaradi tehničnih težkoč prilično le malo na leto. One so pa tudi za manjšega vinogradnika, za kmeta, odločno predrage sadike, dasi se dobivajo že po 10 in 12 h komad. In ravno zato, ker je cepljenih bilf prilično prav malo na razpolago in le za visok denar, jih manjši vinogradnik ne more rabiti, ampak zasaja svoje nove nasade z ameriškimi divjaki, ki jih potem na privajeni in priljubljeni način na zeleno požlahtni ter potem gruba. Za zeleno požlahtnjenje jemlje pa cepiče tistih vrst, ki so mu ravno pri rokah; vzame namreč cepičev starih dolenjskih vrst, in tako se te, namesto da bi se iztrebljale, še širijo in — cvička ne bo konec. Ali bi ne bilo veliko praktičnejše, posebno pa veliko ceneje, če bi se v državnih in subvencioniranih trtnicah cepljenje na suho opustilo, namesto tega pa pridelovalo kar le mogoče veliko necepljenih krepkih ameriških bilf, poleg njih pa še v posebnih vinogradih kar le mogoče dosti zelenih cepičev finih priporočljivih vrst, ki naj bi se ob času zelenega požlahtnovanja brezplačno delili med vinogradnike. Po tej poti bi se gotovo najhitreje razširile priporočljive vrste grozdja v izdatni meri, in prihodnje grozdne razstave na Dolenjskem bi imele gledé razstavljenih vrst drugačno lice kakor ga je imela letošnja v Krškem. Povsem predrugačila pa bi se v prilično veliko krajšem času kakor po sedanji poti tudi dolenjska vina. In to oboje je, kar podajamo našim merodajnim krogom v blagohoten pomislek.

R. Dolenc.

Kako se sadno drevje obvaruje ozeblina.

Znano je, da pri hudi zimi sadno drevje rado ozebe. Taka ozeblina na sadnem drevesu je jako škodljiva, ker skorja ozeblega drevesa počí, napravi se nova, iz ktere iztaka in izpuhteva sok, drevo dobi raka, hira in se dostikrat posuši. Taka ozeblina na sadnem drevju nastane vselej na južni, to je na solnčni strani drevesa, in to zaradi tega, ker se vsled solčne gorkote, ki obseva podnevu deblo drevesa, prične drevesni sok po razgreti strani pretakati, ponoči, ko se zopet zmrza, pa ta sok zmrzne. Ker pa se vsaka tekočina v mrazu raztegne, tako se raztegne tudi zmrzli drevesni sok, in vsled tega počí obdajajoča drevesna skorja, včasih kar od krone do korenin.

Da se temu pride v okom, je najbolje in edino sredstvo to, da se odvrnejo solnčni žarki, da ne segrevajo v nepravem času drevesa. In to se zgodi, če drevo namažemo z gosto apneno vodo, ki smo jej primešali nekoliko ilovice. Znano je, da bela barva odbija solnčne žarke in jim vzame, oziroma oslabi moč. Ker bo drevo namazano z apnom, se ga solnčni žarki ne bodo tako z močjo prijeli, sok, ki pozimi v drevesu počiva, se ne bo začel pretakati, in vsed tega ne more zmrzniti. Apno pa ima tudi to dobro lastnost, da vsled svoje ostroti uniči mah, ki rase po drevju, uniči raznovrstno zalogo mrčesa, ki gnezdi za skorjo drevesa, da tam prezimi in z mladja žre cvetje.

Na ta način bo sadjar stem, da namaže drevo z apneno vodo, napravil dvojno korist; obvaroval bo, da drevje ne omrzne, in bo obenem na drevju uničil mah in raznovrstni mrčes.

Ker je sedaj pravi čas za to barvanje dreves z apnom, opozarjamo občine, naj opozorijo svoje občane na to jako ceno in dobro sredstvo, kajti storili bodo stem veliko dobroto.

Vzroki, da konji tako mnogokrat oslepe.

Marsikomu se je morda že večkrat čudno zdelo, kako da izmed raznih domačih živali posebno konji zbole na očeh največkrat in tudi pogosto oslepe. Seveda tak konj z enim okesom izgubi mnogo vrednosti, z obema slepima pa skoraj vso! Vredno in potrebno je torej, da se spoznajo vzroki teh bolezni, da se jih vemo varovati začasa.

Prva napaka v tem so previsoke jasli. Navadno nahajamo povsod konjske jasli tako visoko, da se mora konj napenjati, če hoče dobiti kaj iz njih. Pri tem se večkrat dogodi, da mu pade kakšna smet v oko, kar mu povzroči vnetje, ki je navadno začetek hudih bolezni, ki več ali manj skvarijo oko.

Drugi vzrok, da konji bolehalo na očeh, je premočni sopar v hlevu. O tem se človek lahko prepriča, posebno kdor ima bolehave oči. Če stopi v takšen prostor, takoj ga začne srbeti in žgati ter solzeti. Če je prisiljen ostati na takem mestu, polnem soparov amoniaka in drugih plinov, ki hlape iz gnoja, kmalu zbolijo za vnetjem očes. Enako se godi tudi bolehavemu konju, samo da še toliko slabše, ker se ne ve čuvati, kadar ga začne oko srbeti, ter se drgne kolikor more. V tem je koj od začetka, ko se opazi, da se konj solzi, treba zdravila, za kar se pred vsem priporoča katrova voda. Obenem pa je treba kolikor mogoče skrbeti za čist zrak v hlevu. To se doseže, če se gnoj in nesnaga sproti spravlja iz hleva in se ta večkrat prezrača.

Tudi je dalje škodljivo za oči konju, ako mu svetloba prihaja v hlev le od ene strani, dočim je druga stran temna. Nasledek temu je, da obe očesi slabita. Tudi ni najbolje če svetloba prihaja v hlev konju od zadaj, ker so mu tako oči večjidel obrnjene v temo in nagel pogled k vratom ali k oknu nazaj mu napravljaja blišč na oči. Najbolje je, če je okno spredaj nad jaslami, in sicer precej veliko, da je hlev svetel, ker ugaja konju, ki svetlobo ljubi.

Skoraj največji vzrok kvarjenju oči pa so nekaka ušesca pri uzdi, ki so pritrjena ob straneh oči. Namen jim je, da bi se konj manj plašil, ker bi ne videl vsake malenkosti ob strani ceste; pa se ne pomisli, koliko ta ušesa mučijo oči živali. Konj ima namreč oči

tako ustvarjene, da je glavni pogled uperjen bolj na stran, in če ondi nima razgleda, se mu oko nepravilno obrača in napenja ter se stem kvari.

Končni vzrok, da oko zbolijo, je pa dostikrat bič neusmiljenega hlapca. Če tega konec le količkaj zadene na oko, je to naglo zbolelo na vnetju, kar se popolnoma malokdaj ozdravi. Torej proč z bičem, kakor tudi z neusmiljenim hlapcem od živine!

Kako ravnati s sadnim drevjem, ki sta ga poškodovala vihar in toča.

Toča dela na sadnih drevesih veliko škodo. Ne samo, da je letina popolnoma uničena, tudi drevje je po hudi toči grdo zdelano. Listje je razčehano ali popolnoma odbito, rodni les je za več let uničen in koža tako poškodovana, da se pokažejo hude rane, zlasti na mladem drevju; mnogo mladih dreves vsled tega tudi čez nekoliko let usahne. Mnogotere izkušnje uče, da je najbolje, če se močno obtolčene, šele posajene jablane odstranijo in nadomestijo z novimi nasadi, da se ne izgubi dragi čas.

Priporočljivo je tudi vsa mlada drevesa po sadovnjakih in drevesnicah pomazati z zmesjo iz dveh tretjin ilovice in ene tretjine kravjeka po deblu in po vejah, takoj po toči, da se rane dalje ne suše in ne večajo in se prej zacelijo. Mrtva koža ob ranah pa naj se gladko obreže v prihodnji pomladi, pri čemer je paziti na mlado rast kože. Nadalje se mora skrbeti, da se ohranijo vsi ostali zeleni deli, vsi listni ostanki, s škropljenjem z znano raztopino galice in apna, torej naj se opusti vsako obrezovanje, da se drevo v rasti preveč ne moti in si kmalu zopet opomore. Le odbite ali še viseče veje in poganjke je treba odstraniti. Šele v prihodnji jeseni ali pomladi naj se mlado drevje močno prireže v prejšnjeletni les, da zrasede potem mladi, zdravi poganjki.

Tudi pri večjih, odraslih drevesih naj se odstrani zunanji mladi les z neštevilnimi ranami (kamor se rada naseli krvava uš), zakaj te rane porabijo za celjenje mnogo redilnega soka ter povzročajo ali pospešujejo, da se veje lomijo na onih mestih. Obrežejo naj se taka večja drevesa do tri-, celo do šestletnega lesa, ter se tako pomlade.

Kaj pa z močno poškodovanimi drevesnicami? Težko ranjeni starejši letniki naj se čisto opuste, to je, drevesa naj se izkopljejo in požgo, kajti za presaditev v sadovnjak bi itak nikdar ne bila sposobna.

Eno- in dveletna drevesca pa naj se odrežejo nad mestom cepitve, kakor če drevesa pozebejo, da se z mladimi podaljški dobe zdrava drevesca.

Grozno poškoduje sadna drevesa tudi vihar. Ne le da odlomi cele veje, tudi drevesa često izruje. Prelomljene in odtrgane veje je z drevesno žago prav gladko odrezati, in sicer pošev proti vejnemu kotu, rane je pri odlomljenih vejah z nožem gladko porezati in zatem namazati s premogovim katranom.

Tako naj se dela tudi z drevesi, po snegu poškodovanimi. Prevrnjena, na pol izkoreninjena drevesa je še mogoče rešiti, če se zemlja na odkrušeni strani kakor daleč potrebno izmeče. Z vinto ali z drugimi napravami se drevo postavi pokonci in pri tem se korenine, ki jih je treba poprej obrezati in poškodovane dele odstraniti, lepo na vse strani razdele in vložje, s prstjo pokrijejo, praznine vmes pa z zemljo zatlačijo. Ko se je pristavilo še več kolov ali se je pri mladih

drevesih napela žica na tri strani, da se ne prevrnejo, je treba drevesa dobro zaliti. Tudi taka drevesa naj se v prihodnji jeseni ali pomladi prirežejo (pomlade), da pride vrh v ravnotežje s poškodovanimi koreninami.

Če tako poškodovana, zlasti po toči obtolčena drevesa kmalu okrevaajo in dobe poprejšnjo rodovitnost, je potrebno, da se jim prihodnjo jesen ali pomlad izdatno pognoji.

Žalosten stoji marsikak posestnik pred svojim na pol uničenim nasadom; ali pogum in zaupanje v boljšo bodočnost sadjarja izpodbudita, da vselej pravo ukrene in drevesa podpira v ozdravljenju.

Koloman Grössbauer.

Kdo plačuje davek.

Razburjeni časi so danes, in to vse zaradi ljubelega vsakdanjega kruha in zaradi čistilakomnosti posameznikov.

V boju za vsakdanji kruh hoče vsak posebej po možnosti veliko zase pridobiti, in ker poedina oseba dandanes ne zmore veliko, se osebe z enakimi težnjami združujejo, in tako prehaja boj za obstanek nad cele posamezne stanove. In tako gre stan proti stanu; ta hoče biti veljavnejši od onega, in gospodarski boj kmalu prestopi dopustne meje. Jaz pravim dopustne meje, kajti gospodarski boj do gotove meje med posameznimi stanovi je naraven in torej potreben, dokler kak stan trpi krivico; a kadar gre ta boj preko dopustnih mej, je škodljiv, in sicer za vse. Če boj prestopi dopustne meje, so temu največ krivi voditelji posameznih bojovnih strank, ki v svoji čistilakomnosti, da bi bili premagalci, rabijo nepoštena sredstva.

Tudi v naši deželi vihra, kakor povsodi, gospodarski boj; delavec nastopa proti delodajalcem, meščan proti kmetu in narobe, kmet proti trgovcu itd. V tem boju ima večkrat ta ali ona stranka prav. Ne da se pa tajiti, da je boj mnogokrat nepotreben, torej škodljiv, in je le umetno zaneten s hujskanjem in z lažmi. Računa se namreč mnogokrat na nevednost nerazsodne množice, ki se kaj rada da omamiti po trditvah, ki ji ugajajo, ne da bi ta množica spoznala neresničnost takih trditvev. Pri nas se dandanes kaj rado spravlja kmeta v nasprotje z meščanom, ali pravzaprav v nasprotje z obrtnikom in s trgovcem, ter se za netenje tega boja kmetom govori: Vi plačate skoraj ves davek; z denarjem vaših žuljev se skoraj vse vzdržuje in zato naj ima le kmet pravico gospodariti z deželnimi dohodki. Razsoden človek ve, koliko je resnice na tem, a velika večina veruje takim besedam, ki kmetu laskajo, in oprta na to dozdevno resnico bi najrajša ne privoščila niti vinarja za javne namene obrtnikom in trgovcem iz deželnih dohodkov. Vsled tega rase razpor in sovraštvo med stanovi, in kmet vidi v obrtniku in trgovcu le svojega zajedalca, dočim so vsi ti stanovi drug drugemu potrebni kakor ribi voda in je zastoj misliti na cvetoče kmetijstvo brez cvetoče obrti in trgovine ter narobe.

Vsakega, ki količkaj uvideva zle posledice pretiranega gospodarskega boja, je dolžnost ljudstvo poučevati in po možnosti ublaževati nasprotja med stanovi. Iz tega vzroka smatram za dolžnost povedati resnico, koliko se na Kranjskem plačuje davka in kdo ga plačuje. Pred vsem upoštevam neposredni davek, ker se gre v prvi vrsti le za dohodke naše dežele in ker se le od teh pobira deželna priklada, in v drugi vrsti prištem tudi deželno naklado na žganje.

Vsa navedena števila veljajo za l. 1900., iz kterega so mi namreč števila na razpolaganje.

V tem letu je na Kranjskem znašal

neposredni realni davek 1,725.391 K 89 h,

osebni " 1,504.445 " 98 "

torej ves davek skupaj 3,229.837 K 87 h.

Od tega davka se je pobirala deželna priklada za deželne potrebščine in šolstvo povsodi enako, za zdravstvene in okrajne blagajniške namene je pa bilo mesto Ljubljana izvzeto, ker ima svoje priklade v to svrhu.

Te priklade, ki so enakomerno razdeljene na ves davek, so v l. 1900. znašale

za deželne in normalnošolske namene 1,270.102 K 67 h

zdravstvene namene 72.384 " 33 "

okrajne " 448.426 " 67 "

kupčijsko zbornico 7.705 " 24 "

druge namene 5.972 " 72 "

Vsota vsega deželnega dohodka 1,804.591 K 63 h.

Sedaj pogledjmo, kdo plačuje ta davek in po koliko. — Kmet plačuje le zemljiški in hišnorazredni davek; ves drug davek plačujejo obrtniki, trgovci in posestniki hiš v mestih.

Naš kmet je plačal l. 1900.

zemljiškega davka 997.510 K 04 h

in hišnorazrednega davka 251.623 " 33 "

tedaj skupaj 1,249.133 K 37 h.

Pri tej vrsti je pa upoštevati, da mnogo tega davka pride na kmetovalce, ki niso kmetje, na mestjane, obrtnike in trgovce, ki so obenem zemljiški posestniki (tako na pr. plačujejo Ljubljanci 12.763 K 15 h zemljiškega davka), na veleposestnike itd. Ker se gre v tej moji razpravi za stanove in ne za poklic in se pri nas skuša kmeta spraviti v nasprotje z veleposestniki, ki so sicer kmetovalci a ne kmetje, zato moram od gorenje vsote odbiti najmanj 200.000 K, kot delež, ki pride na veleposestnike in druge stanove, ki so obenem zemljiški posestniki.

Iz tega sledi, da na Kranjskem kmet plačuje približno 1,049.133 K 37 h neposrednega davka, a vsi drugi stanovi 2,180.704 K 50 h, in v tem razmerju so tudi neželne priklade.

Ker prav radi netijo razpor in nasprotstvo med prebivalci dežele ter mest, zlasti glavnega mesta Ljubljane, zato je dobro, če podam števila, ki kažejo, koliko davka plačuje mesto Ljubljana. To mesto je plačalo v l. 1900.

neposrednega realnega davka 293.688 K 77 h

in " osebne " 648.348 " 04 "

torej skupaj 942.036 K 81 h.

Če k ljubljanski vsoti davka prištem še davek mest in trgov ter nekterih obrtnih krajev (n. pr. Jesenic), ki mi sicer ni znan, potem bi ta vsota gotovo narasla na približno poldrug milijon kron.

Dežela ima od doklade na žganje blizu 1 milijon dohodka; od tega milijona pride skoraj $\frac{1}{2}$ na Ljubljano, ostanek pa skoraj v istem razmerju kakor davek na kmete ter na druga mesta, obrtnike, trgovce in delavce po deželi. Žal, da pri tej postavki dá naš kmet deželi več zasluga, kakor mu gre po njegovi davčni sili; a to konečnega računa bistveno ne izpremeni, kakor tudi ne nezatna vsota, ki jo kmet plačuje kot osebno dohodarino.

Kaj sem hotel s tem spisom doseči? Povedati našim kmetom, ki jih ščujejo proti mestom, obrtnikom in trgovcem, da ni res, da je kmet glavni davkoplače-

valec na deželi in da gre le njemu odločilna beseda pri deželni upravi. Kranjski kmet plačuje komaj tretjino vseh davkov, in samo mesto Ljubljana plačuje skoraj toliko, kolikor vsi kmetje skupaj. Vsi stanovi so enakoveljavi, drug brez drugega ne more obstajati, in zločinec je tisti, ki ščuje stanove med seboj. Resničen je stari izrek: če gre kmetu dobro, gre dobro tudi gospodi, a nič manj tudi ni res in se dejansko kaže, da jo kmetijstvo tudi na najboljši zemlji povsodi tam ubožano, kjer ni cvetočih mest in trgovine. Naša dežela je pa revna glede kmetijstva kakor glede obrti in trgovine, zato se rajši ne bojamo, temveč skrbimo složno za napredek vseh stanov in se podpirajmo med seboj. Gustav Pirce.

Nesposobnost za pleme in neplodovitost bikov ter kako se odpravi.

(Konec.)

II. Neplodovitost bikov.

V tem slučaju se plemenjenje sicer izvrši, zaskočene krave se pa ne ubreje. Kot vzroki se tukaj lahko navedejo:

1. Prezgodnja in prenaporna poraba bikov, posebno zelo mladih bikov.

To se zgodi, če se biki, ki imajo še veselje do plemenjenja, v starosti enega leta že mnogo rabijo za plemenjenje. Preden dosežejo potem 1½ ali 2 leti, so že izgubili svojo plodovitost in plemensko vrednost.

Ta slučaj se tudi lahko primeri pri čisto mladih bikih, ki imajo veselje za plemenjenje, a se predolgo zadržujejo.

Če se taki iskri biki, akoravno kažejo veliko nagnjenja za plemenitev, vendarle dolgo časa ne pripuščajo, potem dobe razvade, ki njih plemensko zmožnost kmalu oslabe in jo lahko popolnoma uničijo. Nedelavnost v hlevu in dolgčas so temu zelo vzrok. Te razvade se redkokdaj primerijo pri bikih, ki hodijo na pašo.

Pa tudi starejši biki dobe take razvade, ki zmanjšujejo njih plemensko vrednost, če se dalj časa ne rabijo za plemenitev. Zato naj se rajši pošiljajo na pašo ali naj se vpregajo, če je to le mogoče.

Kadar biki zaradi prepogoste porabe izgube svojo plodnost, potem so potrebni pred vsem gotovega, pa ne predolgega počitka. Poleg tega naj se obilo krmijo z ovsom. Tudi sol, približno 20 g na dan, ugodno vpliva.

Ako so svojo sposobnost za pleme zopet dobili, naj se kolikor mogoče varno, in sicer ne več ko enkrat ali dvakrat na dan rabijo za plemenitev. Tudi naj se eden ali dva dni v tednu sploh ne pripuščajo.

2. Drugi vzrok zmanjšane plodovitosti je preobila krma, pri kateri se biki začno debeliti.

Za zboljšanje ali odpravo se priporoča: Zmanjšanje krme, odtegnitev močne krme in poleg tega naj se skrbi za mnogo gibanja.

3. Gotovo mnogo redkejši slučaj neplodovitosti je preslaba hranitev s krmo, ki ima malo redilnosti v sebi in ne draži.

Mnogo pogosteje kakor preslaba hranitev je po izkušnjah vzrok neplodovitosti preobila hranitev.

V nekem osrednjem gorovju v južni Nemčiji so se pred nekaj desetletji rabile plemenske živali ves dan za prevažanje lesa, in zvečer, ko so prišli trudne domov, so se rabile še za plemenitev; pri tem so dobivale razen sena samo še malo otrobov, soli in vode.

A vendar ni bilo nikakih pritožb, da bi krave ne bile breje.

Da so v tistem kraju krave jalove ostajale, so se začeli splošno pritoževati šele tedaj, ko so vpeljali simodolske bike, jih bolje krmili, za prevažanja lesa rabili konje, bike pa pustili nedelavne v hlevu.

Iz dosedaj povedanega sledi, da so razen različnih boleznih glavni vzroki nezmožnosti za pleme in neplodovitosti iskati v prezgodnji in prenaporni porabi, v predobri krmi in v stalnem bivanju v hlevu. Če bi se odstranili ti glavni vzroki, potem bi gotovo kmalu marsikje potihnile pritožbe o nezmožnosti za pleme in o neplodovitosti bikov.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 173. Slišal sem, da so tropine od prekuhanih češpelj za žganje prav dobre za krmiljenje prasičev. Ker imam preko 2000 veder namočenih češpelj, bi rad vedel, če je to res, in če je, kako naj prekuhane češplje pokladam? (F. S. v M)

Odgovor: Češpljeve tropine so prav dobro krmilo za prasiče, pa tudi za druge živali, če se odstranijo koščice. Pri pokladanju prasičem sicer ni neobhodno potrebno koščice odstraniti, vendar je tudi priporočeno. Take tropine imajo v sebi veliko dušičnatih spcin in tolšče, kar je vse redilno, imajo pa v sebi še druge reči, ki prebavljanje pospešujejo. Češpljevih tropin se more na dan poedinemu prasiču pokrmiti 2—3 kg, in sicer sirovih ali pa s krompirjem, z repo itd. skupaj pokuhanih. Vse rečeno pa velja le o zdravih tropinah, t. j. o takih, ki niso plesnive ali že toliko scikane, da bi kisova kislina prebavilom škodila; zato je tropine skrbno hraniti v zaprtih posodah. Da se tropine dlje časa ne pokvarijo, se zabrani, če se sole.

Vprašanje 174. Sčim se čebelam odpravijo uši? (J. V. v H.)

Odgovor: Najpriprostejše sredstvo čebelam odpraviti uši je tobakov dim. Čabele se dobro zakade in uši odpadejo ter se potem odstranijo iz panja.

Vprašanje 175. Imam pet let starega konja, ki so mu noge na notranji strani kolen otekle. V oteklini se nahaja voda. Konj je nagel, a ni bil presiljen. Kaj je ta oteklina in kako se zdravi? (M. L. v K.)

Odgovor: Bolezen, ki jo ima Vaš konj, imenujemo mehur. Mehurji so bule na členih konjskih nog, ki nastanejo na ta način, da se kožica, ki obdaja člene, napolni s členovim mazilom. Mehurje povzroči vse, kar draži člene in kite, da se vnamejo. Če konj zdrsnje, če napačno stopi ali nerodno skoči, se kite in členi pretegnejo ter se vnamejo. Mehurji na nogah nastanejo polagoma, ali se pa hitro pokažejo kot nasledki vnetja. Taki mehurji morejo biti mrzli in neboleči, ali pa so gorki in boleči ter konj šepa. Pri zdravljenju mehurjev je najprej skrbeti za počitek in za zadostno nasteljo. Pri vnetljivih, vročih mehurjih rabimo odzadetka prav pridno hladilne reči, in sicer pokladamo mrzle ovitke nanje ali pa postavljamo konja v mrzlo vodo. Ko se je vnetje izgubilo in sploh pri vseh zastarelih mehurjih povijamo nogo prav trdo s povojem. Povojev naj ne ostane na nogi čez četrt ure; in to ponavljamo večkrat na dan. Mehurji se preženo tudi z raznimi mazili, ali se žgo z razbeljenim železom, kar je pa vse prepustiti živinozdravniku.

Vprašanje 176. Imam žrebe od dobrega cesarskega žrebca in od dobre kobile, ki ima pa napako, da ima zadnji nogi vun obrnjeni, a v kolenu jih ima bolj skupaj. Oče kakor mati nimata te napake. Ali bo žrebe sčasom dobile pravilno postavljene noge? (J. D. v H.)

Odgovor: O žrebetu s tako napako pravimo, da po kravje stoji. Da bi se taka napaka sčasom popravila, ni veliko upanja, dasi ni izključeno boljšanje, če se z žrebetom prav ravna ter se po možnosti na prostem vzgaja. Če bo pa žrebe večinoma v hlevu je kvečjemu pričakovati, da se bo napaka večala.

Vprašanje 177. Nakupil sem nekoliko saj iz dimnikov, pa ne vem, kako saje rabiti za gnojenje, ali same ali pomešane s kakšnim drugim umetnim gnojilom, in kdaj jih podkopati, zlasti v vinogradu; zato prosim pouka. (I. P. v D.)

Odgovor: Saj so pravzaprav umetno gnojilo, ker zemljo le enostransko gnoje in ji dajo le eno redilno snov, in sicer dušik. V sajah je 23 do 25 % dušika in 23 do 25 % pepela ter je njih gnojilna moč precej majhna, ker je v njih do 6 % amonijakovih soli. Saj so na gotovih zemljah prav koristen gnoj, a ne zaradi njih vsebine, temveč, ker zemljo fizikalno izboljšujejo, tako na pr. na mrzlih ilovnatih tleh. Saj se pomešajo z mešanecem ali z apnom. S samimi sajami v vinogradu ne boste nič dosegli, temveč morate rabiti še fosforova in kalijeva gnojila, in če manjka dušika, tedaj tudi dušičnata gnojila.

Vprašanje 178. Zakaj se letošnje moje vino ni skisalo, t. j. ostalo je sladko in se je popolnoma učistilo? (A. D. v R.)

Odgovor: Vaše vino zato ni pokipelo, ali, kakor Vi pravite, se ni skisalo, ker za kipeenje ni imelo zadostne toplote in so bile vrhutega kipele glive preslabotne in morda tudi niso dobile v meštu dovolj hrane, da bi se bile razvijale. Postavite sod v kak gorak kráj, pa bo vino vnovič pričelo kipeti. Primerna toplina je 15—18°C

Vprašanje 179. Pred dvema letoma sem pustil njivo na svižnatem svetu za travnik, pa noče drugega rasti kakor pirnica. Ali bo morda pričela mrva pozneje rasti, ali pa moram pognojiti, in sicer kdaj in s kakšnim gnojem? (J. K. v L.)

Odgovor: Da se Vam Vaša njiva sama ne zaledini, je dokaz, da Vaš kraj in tudi svet Vaše njive ni zato. Gnoj Vam tudi ne bo pomagal, kvečjemu bo pirnica še bujneje rasla. Pognojite njivo jeseni in podorjite gnoj, in če je sedaj prepozno, storite to spomladi. Spomladi vsejte oves, podenj pa mešanico iz detelje in trav. Oves pokosite za zeleno krmo in potem naj detelja in trava naprej raseta. Pravilno bi seveda bilo ujivo tako obdelovati, da se pirnica zatre. Kako je njivo v travnik spremeniti in ktere detelje in trave porabiti za setev, to najdete obširno popisano v knjigi „Umno kmetijstvo“, ki jo je letos izdala družba sv. Mohorja.

Vprašanje 180. Ostalo mi je od lanskega leta več Tomasove žlindre in kajnita, ki sem jih rabil za travnike, a ker so ti sedaj dovolj pognojeni, hočem ostala gnojila porabiti na vrtu za gnojenje zelenjadi. Kako naj letos pognojim vrt s temi umetnimi gnojili, da ne bo namesto vsajane zelenjadi rasla tista rumena detelja, ki po kajnitu tako rada rase? (I. P. v M.)

Odgovor: Pognojite sedaj jeseni svoj vrt brez vse skrbi s Tomasovo žlindro in s kajnitom, spomladi pa še s hlevskim gnojem, da zelenjadne rastline dobe tudi dušika, brez ktere ga ne morejo lepo uspevati. Rumene detelje se pa nikar ne bojte; ta ne bo rasla, če boste vrt pravilno obdelovali in pleli, kajti na dobro zagnojnih gredah bo vsak plevel, bodisi detelja ali kaj drugega, bujno rasel, če pridno ne plevete. Sicer pa ne mislite, da na Vaših travnikih detelja, in ravno rumena, zaradi kajnita tako bujno rase, temveč je to posledica gnojenja s Tomasovo žlindro. Po vsakem fosfornem gnojilu se detelje dobro razvijajo, in ker je bila rumena detelja že prej na travniku, zato se vsled gnojenja ta najbolj kaže. V drugih slučajih pa prevladuje kaka druga vrsta detelje.

Vprašanje 181. Moja krava je storila ob času zdravo in čvrsto tele, a tele je prišlo z zadnjim delom naprej na svet. Pri nas pravijo, da je tele, ki se tako skoti „vedanec“ in da ni za pleme, zato vprašam, če je to res in ali naj tele rajši dam mesarju? (P. B. na E.)

Odgovor: To ni nič drugega kakor nepravilna lega teleta v materinem životu; vsled tega je prišlo tele z zadnjim delom života naprej na svet. Bodite veseli, da se je porod srečno izvršil, in če je tele lepo, ni vzroka, da bi ga morali prodati mesarju, kajti trditev, da tako tele ni za pleme, da je vedanec, ni nič drugega kakor neumna kmetska bajka.

Gospodarske novice.

P. n. gg. družbene ude uljudno opozarjamo, da smo nabiralne pole za udnino za l. 1903. doposlali gospodom načelnikom podružnic, in sicer s prošnjo naj izvolijo udnino pobrati do dne 10. decembra. Nekatere ude smo prosili za udnino kar naravnost, in te tudi prosimo, naj nam jo kmalu pošljejo, ker nam je sedaj lažje urediti zadeve udov, kakor ob novem letu, ko se delo tako silno nakopiči.

* **Opozarjamo na razpis daril za stare, zveste kmetijske posle,** ki je objavljen v tej številki med uradnimi vestmi, ter prosimo gg. bralce našega lista, naj posle, ki imajo pravico do daril, nanj opozore oziroma jim pomagajo sestaviti prošnje.

* **Kot gospodinjo ali pomočnico pri gospodinjstvu** priporočamo mlado, resno in pridno dekle, ki je s pomočjo od dela prihranjenega denarja dovršila gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe. Ona je zanesljiva in delavna ter razume vsa dela v kuhinji in v hlevu ter pri šivanju, pranju in likanju. Posestniki in drugi, ki želijo tako zanesljivo moč vzeti v službo, naj izvolijo vprašati pri c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani, ali pa pri čč gg. šolskih sestrah v Marijanišču v Ljubljani.

* **Vinska pokušnja v Krškem.** Letošnje leto se je pridelalo v krškem političnem okraju obilo in prav dobrega mošta. Da se širše občinstvo o dobroti tega pridelka prepriča, priredi krška kmetijska podružnica v nedeljo in ponedeljek, dne 23. in 24. novembra 1902, vinsko pokušnja v Krškem. Na tej pokušnji bodo mnogo vina iz vseh občin in vinskih leg krškega političnega okraja. Vljudno se torej vabijo vsi oni, ki potrebujejo dobrega naravnega vina, da se te pokušnje udeležijo. Sem jim bo dana ugodna prilika, da brez izgube časa lahko takoj sklenejo kupčijo, ali se vsaj seznanijo z raznimi vinogradniki ter spoznajo vina iz raznih leg. Dopoldne bodo tudi poučna predavanja o kletarstvu. Ta pokušnja bo v telovadnici in v drugih spodnjih prostorih meščanske šole. Dotičniki, ki nameravajo svoja vina (nova in stara) razstaviti, naj takoj naznanijo kmetijski podružnici v Krškem svoje ime, priimek, bivališče in kraj, kjer imajo vinograde, oinosno od koder je dotično vino; to zaradi tega, da se morejo pravočasno napraviti primerne tablice ter da se ve glede prostora še pravočasno potrebno ukreniti. Vino pa morajo prinesiti v Krško najkasneje do sobote dne 21. t. m. dopoldne. Izročiti ga je pri županstvu v Krškem. — Pripomni se še, da se pokušnja prične že ob 1/2 2 popoldne ter da bodo iz prijaznosti točile krške in leskovške gospodične. Za vsak kozarec bodo plačati 5 h. Dobivali se bodo kuponi po 1 K. — V nedeljo ob 10 dopoldne se bodo razdelile v šolskem prostoru meščanske šole vse one diplome, ki jih je presojevalni odbor prisodil na grozdni razstavi. Obdarovanci se opozarjajo, naj se ob določeni uri tam snidejo. Pristop imajo vsi posestniki, ker bo obenem z razdelitvijo tudi poučen govor. Diplome dobe tudi oni, ki so dobili darila (ne denar) in kolajne.

* **Grozna, sadna in vinska razstava v Krškem.** V zadnji številki „Kmetovalca“ v pod tem naslovom priobčenem poročilu o razstavi ter podeljenih darilih je, kakor smo se pozneje pričeli, izostalo ime gospoda Janeza Vaniča, posestnika v Krškem, ki mu je presojevalni odbor prisodil priznalno diplomo za razstavljen vina in druge predmete.

* **Zaznamki o uspehih streljanja zoper točo na Kranjskem.** Ona županstva, ki teh zaznamkov še niso izgotovila, so naprošena, da to čimprej izvrše ter jih do konca tega meseca pošljejo naravnost deželnemu odboru v Ljubljani.

* **Sezamove tropine,** ki jih je c. kr. kmetijska družba pred štirimi leti začela širiti, a je z njih oddajo lansko leto morala prenehati, ker je tvornica za olje v Trstu pogorela, se sedaj zopet dobivajo, ker je omenjena tvornica zopet pričela delovati. Opozarjamo na spis v zadnji številki, ki pojasnjuje veliko vrednost in nizko ceno tega izbornega krmila. Naša družba bo imela od srede novembra naprej sezamove tropine vso zimo v zalogi ter jih bo oddajala zmlete in presejane po 16 K 100 kg z vrečami vred. Te tropine se bodo oddajale le v celih vrečah po 50 kg.

* **Lanene tropine** bo imela družba od sedaj naprej skozi vso zimo zopet v zalogi, in sicer 100 kg po 19 K, 50 kg po 9 K 50 h z vrečami vred.

* **Sol za živino** priskrbuje družba tistim gg. udom, ki sami ne morejo ponjo v Ljubljano, po 10 K 56 h za 100 kg z vrečo vred in je naročilom za sol vsekdar priložiti denar, ker se drugače naročitev ne zvrši.

* **Tomasova žlindra,** ktere je imela družba le 9 vagonov po primerni ceni v zalogi, je vsa pošla ter se ne sprejemajo več naročila nanjo, kajti žlindre od tvornic v Pragi naročiti ne kaže, ker je napram rudninskemu superfosfatu veliko predraga. — Od naročene žlindre smo 5 vagonov te dni dobili in razposlali, druge 4 vagone pa pričakujemo vsak dan ter prosimo tiste naročnike, ki žlindre še niso dobili, da izvolijo nekoliko potrpeti.

* **„Poljedelstvo“** je naslov knjigi, ki jo je letošnje leto dala družba sv. Mohorja svojim udom kot književni dar. Knjigo je spisal g. V. Rohrman, strokovni učitelj na kmetijski šoli v Grmu. Ta knjiga je tretji snopič večjega dela in zavzema „posebno poljedelstvo“, t. j. pouk o pridelovanju kmetijskih rastlin, o obdelovanju travnikov in pašnikov. Izorno in temeljito sestavljeni spis bo dobro došel našim gospodarjem, katerih večina še zelo starokopitno gospodari in more zato iz te knjige posneti polno najboljših poukov, ki bodo mnogo pripomogli k dobičkonosnejšemu kmetovanju. Če mi na tem mestu to novo knjigo omenjamo, ne storimo to zaradi tega, da bi jo v nakup priporočali, saj menda pri nas vendar ni nobenega gospodarja več, ki bi ne bil ud družbe sv. Mohorja in ima torej knjigo takó že v rokah, a omenjamo jo zato, da opozarjamo na njeno vsebino in da ob tej priliki naše gospodarje rotimo, naj knjige ne hranijo na polico ali jo celo zavržejo, temveč naj jo kot kašipot v naprednem kmetijstvu ne le pridno prebirajo, ampak naj nje pouke tudi dejansko in seveda s premislekom rabijo.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razpis daril

iz cesarja Franca Jožefa I. zaklada za stare in zveste kmetijske posle.

Iz tega zaklada, ki je bil ustanovljen l. 1898. v proslavo vladarjeve pidesetletnice, se letos odda deset daril po 20 kron.

Ta darila se razdele meseca decembra takim kmetijskim poslom s Kranjskega, ki še sedaj služijo in se izkažejo, da so npravnega vedenja in da služijo mnogo (najmanj 30) let neprenehoma pri eniniisti hiši, ki se peča s kmetijstvom, pa doslej še niso bili obdarovani.

Prošnje je vložiti

do 10. decembra t. l.

pri podpisanim odboru.

Vsaka prošnja (ki je ni treba kolekorati) mora biti potrjena od domačega gospoda župnika in od županstva.

Podpisani odbor prav prijazno prosi vse one, ki so jim taki posli znani, naj jih opozore na ta razglas ter jim pomagajo sestaviti prošnjo, ali pa naj jo naredo namesto njih.

Glavni odbor o. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. novembra 1902.

Vabilo

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Sv. Križu pri Litiji, ki bo dne 14. decembra t. l. ob treh popoldne po krščanskem nauku v šoli.

S P O R E D :

1. Poročilo o letošnjem delovanju podružnice.
2. Poročilo o letošnjem računu.
3. Nasveti, kaj je storiti za prihodnje leto za trtnico.
4. Rsznoterosti.

Opomnja. Če bi ob zgoraj določenem času ne bilo zadostno število udov, bo pol ure pozneje sklepčen občni zbor pri vsakem številu udov. — Vabljeni so vsi udje, ker se bo ta dan tudi udnina pobirala ter galica in zveplo naročalo za prihodnje leto.

V Sv. Križu pri Litiji, dne 9. novembra 1902.

Janez Tomše, načelnik.

Oddaja cepljenih trt.

Podpisana kmet. podružnica odda iz subvencionirane trtnice približno **12.000 cepljenih trt** za bela vina. Trte so prebrane, namreč silvanec, beli burgundec, ital. rizing, zelen in gergonec. Cepljene so vse na riparijo portalis. In cena je določena na 12 h za komad. — Prošnje za te trte se bodo sprejemale pri tej podružnici le od vinogradnikov vipavskega sodnega okraja in le do 31. decembra t. l. ter se na pozneje došle prošnje ne bo oziralo.

Kmetijska podružnica v Št. Vidu pri Vipavi,

dne 9. novembra 1902.

A. Zvanut, načelnik.

Oddaja cepljenih trt.

Kmetijska podružnica v Metliki odda iz subvencionirane trtnice na pomlad

13.000 na suho in zeleno cepljenih trt raznih vrst.

Trte so cepljene na riparijo portalis.

Cena tem cepljenkam je določena 12 h za komad.

Prošnje za cepljene trte se sprejemajo pri podružnici le od vinogradnikov, ki imajo vinograde v črnomeljsem okrajnem glavarstvu, kar naj prosilčevo županstvo potrdi, in sicer zadnji čas do 31. decembra 1902.

Na pozneje došle prošnje se ne bo oziralo.

Kmetijska podružnica v Metliki,

dne 10. novembra 1902.

Val. Burnik, načelnik.

Listnica uredništva.

J. Š. v H. Če naj na Vaše vprašanje zadostno obširno odgovorimo, moramo spisati celo knjigo. Berite knjigo »Umna živinorejca«, ki jo je izdala družba sv. Mohorja.

F. Z. v P. Bero morate odrajtati, čeprav so kosi od posestva odprodani, ali če je vinograd upuščen. — V drugem slučaju tožite dotičnike po zakonu o varstvu poljščine.

F. H. v Š. Če je posel namenoma tako ravnal, da je živini škodilo, ga morete za povračilo škode tožiti.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Ureja Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 32 K, na 1/2 strani 16 K, na 1/4 strani 10 K in na 1/8 strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

St. 21. V Ljubljani, 15. novembra 1902. Leto XIX.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 12. novembra 1902. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago K 55.— h do K 60.— h; nemška detelja (lucerna) K —.— h do K —.— h; gorenjska repa K 80.—.— h; laneno seme, domače ozimno K 30.— h do K 30.50 h; konopno seme K 20.— h do K 22.— h; kuminovo seme K 55.— h do K 60.— h.

Fižol: Rudeči ribniški K 10.— h; rudeči Hrvat K 9 20 do K —.—; prepeličar (koks) K 11.20 do K —.—. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistnega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene K —.— h do K —.— h. brez dima sušene K 12.— h. do K 19.— h.

»Orehi« domači: K 30.— h do K 34.— h.

Ječice nove: K 5.— h do K 7.— h za 100 klgr.

Med čist: po K 76.— h do K 80.— h.

Kože. Goveje, težke nad 45 kg po K 84.— h do K 86.— h. " težke od 30 do 45 kg " 74.— " " 78.— " lahke " 74.— " " —.— " —.—

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 60 h klgr.)

Telečje kože: K 1.04 za kg.

Kozličeve kože: po K 1.45 h do K 1.55 h.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 68 do — h za kg.

Druge vrste 34 do 55 h za kg.

Kože lisic po K 10.— do 10.50 }
" kun belic " " 22.— " 24.— }
" rumenic " " 30.— " 36.— } za par.
" dihurjev " " 6.— " 6.50 }
" vidr " " 17.— " 18.— }

Kože zajcev po K 30.— do 32.— za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po K 32.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 12. novembra 1902. Pšenica K 8.30 h, rž K 6.75 h, ječmen K 6.75 h, oves K 7.— h, ajda K 9.10 h, proso K 8.— h, turšica K 7.75 h, seno K 3.60 h, slama K 3.— h. (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

Na Dunaji, 12. novembra 1902. Pšenica K 7.57 h, rž K 6.78 h, oves K 6.62 h, turšica K 6.70 h. (Vse cene veljajo za 50 kgr.)

Lepa domačija,

obstoječa iz gospodarskih poslopij, rodovitnih njiv in dobrih travnikov, oddaljena pol ure od Ljubljane, proda se takoj pod roko po nizki ceni. V hiši izvršuje se gostilniška obrt in je prikladna za vsako podjetje. Pojasnila dajo se v

Kmetiski posojilnici v Ljubljani,
Marije Terezije cesta. (85—1)

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

v Ljubljani na Marije Terezije cesti št. 1
poleg Knezovega magacina, obrestuje hranilne vloge

 po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, kojega zavod sam za vložnike plačuje.

Izposoja pa na zemljišča proti vknjižbi, proti 5 1/2 % tudi na drugi in tretji, če varni stavek.

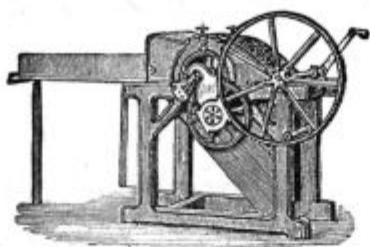
Proti amortizaciji, to je uničevanju dolga pa izposoja denar samo po 5 1/4 % ter proti polletnemu odplačilu 1 1/2 % dolga vsacega polleta, tako, da se skupno proti 6 3/4 % dolg v 27 letih popolnoma izplača.

Rezervni zaklad znaša 67.000 kron ter se vsako leto množi po prispevkih čistega dobička. Ker je posojilnica ustanovljena z neomejeno zavezo je varnost hranilnih vlog s tem zajamčena (86—1)

Tovarna za kmetijske stroje
Konrada Prosch-a,

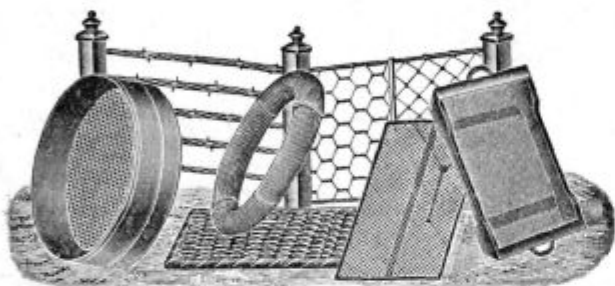
v Celovcu, Adlergasse šte. 19

priporoča svoje najnovejše zboljšane mlatilnice, slamoreznice, gepeljne, trijerje, rebljače, postavljene franco do vsake železniške postaje pod jamstvom in razne druge za kmetijstvo potrebne stroje, ter tudi take za vodovode, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (68-7)

Cenike pošilja zastonj.

● **Praktične in cene žične ograje.** ●

EVGEN IVANC, Sodražica (Kranjsko)

izdelovatelj žičnih pletenin in trgovina z lesenim blagom.

Priporoča slav. občinstvu v naročbo vsakovrstne **mreže iz žice**, za ograje vrtov, kurjih dvorišč, preprečke v oknih in linah, za presejanje peska in gramoza itd.

Pocinkano jekleno žico z bodali za ograje gozdov, pašnikov itd.

Elastične mrežaste modroce, za postelje v raznih velikostih; vsakovrstne žične tkanine, za stroje, mline, okna, mesne sitence itd. raznovrstna **sita in rešeta** za tovarne, mline, čiščenje žita itd. po najnižji ceni. (9-14)

☞ Ceniki na zahtevanje brezplačno. ☞

Bukov žir ali zrnje (bukovce), sveže smrekove storže in smrekovo seme, kakor tudi suhe jedilne gobe, sejalni želod, posušen želod, seno, češminje, potem krompir (tudi cele vagone) (74-5)

kupuje po najvišjih cenah debelo in drobno

Jos. Leuz,

trgovina z deželnimi pridelki
Ljubljana, Resljeva cesta 1.

Olje za stroje 1 kg 30 kr.
Peči za petroleum od 6 gld. naprej.

Zemana ≡
slamoreznice, klinje, gepeljni, čistilnice, motori, trombe in cevi so (84-2)

najboljše.

Zaloga:

Ljubljana, Poljanska cesta št. 24.

Največja zaloga

☛ **laškega brinja** ☛

in suhих bosniških češpelj za žganje kuhati je pri

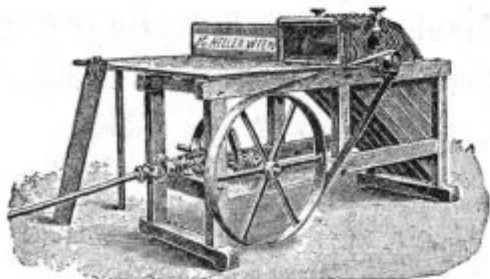
Franc Dolenz-u (81-3)

v Kranju in Škofji Loki.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

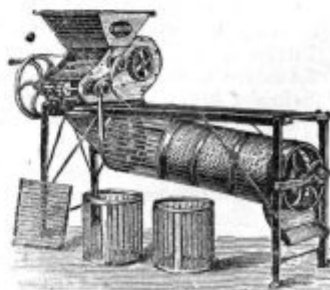
Vnovič znižane cene!

Trijerji (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi.

Sušilnice za sadje in zelenjavo, škroplilnice proti peronospori. Mehovi za žveplanje trt.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamoreznice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi.

IG. HELLER na Dunaju, II/2, Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo! — Ceniki brezplačno!

(80-19)

☞ Pred ponarejenjem se je posebno treba varovati. ☞

! Stroji za napravo krme!

Slamoreznice z patentovanim valčnim tečajem z obročasto pripravo za mazanje z največjo lahkoto pri gonjenju, vsled ktere se prihrani 40% gonilne sile; stroji za rezanje repe in krompirja, mline za drobljenje in mečkanje žita, parni kotli za napravo živinske krme, štedilne peči z posteklenimi in neposteklenimi kotli za vstaviti, in sicer: premične in nepremične za kuhanje in parjenje živinske krme, za krompir, ter za vsako drugo gospodarsko porabo doma in na polju;

dalje: reblijači za koruzo, žitne čistilnice, trijerje, prebiralnike, ročne stiskalnice za seno in slamo, stalne in premakljive. Dalje vsakovrstne mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valarje, brane. Najboljše stroje za sejati „Agricola“ brez premene koles; potem samodelujoče brizgalnice za vničenje njivne gorčice, drevesnih škodljivcev in proti strupeni rosi (Peronospora), izdeluje in prodaja pod jamstvom kot posebnost v najnovejši, najboljši in skušeni sestavi. (82-2)

PH. MAYFARTH & drug.

tovarna kmet. strojev, livarna in fužina na par
Ustanovljena l. 1872 — 850 delavcev.

DUNAJ, II. Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnaml.

Obširne cenike zastoj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

(93-11)

Zahvala pisana na dopisnici,

(kar je spodaj potrjeno po c. kr. notarju.)

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso žrli, tudi so bili sila revni. Slučajno sem dobil od jednega mojih ljudi za poskušnjo 1 zavojček redilnega praška za prašiče. Človek se mora kar čuditi! Ne morem svojih prašičev dovolj krmiti, strašansko veliko požero, tako da so se čez nekoliko dni močno izredili, hvala temu izbornemu sredstvu. Morem isto vsakemu najbolje priporočiti in ga bodem tudi priporočal.

Prosim z obratno pošto 5 zavojev redilnega praška za prašiče.

Belišče, Slavonija, 31. oktobra 1900.

Z velespoštovanjem
Josip Englisch,
železniški nadziratelj.

Predloženi prepis se popolnoma strinja s pisnemu originalu na dopisnici, katera ima znamke za 4 šiljerje in 2 vinarja.

Ljubljana, tretjega oktobra eden tisoč devet sto ena.

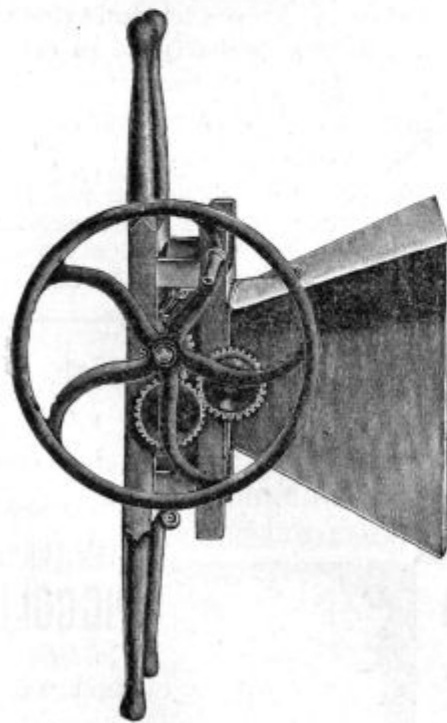
(Notarjev pečat.)

Ivan Plantan,
c. kr. notar.

**Vsak, kdor ima prašiče
naj kupi Doktor Trnkoczy-ja redilni prašek za prašiče.**

Ta prašek se dobi večinoma pri vseh trgovcih, če pa ne,
pa v lekarni Trnkoczy-ja v Ljubljani z obratno pošto.
1 zavoj tega praška stane 50 vinarjev, 5 zavojev pa 2 Krone.

Ako si želite

kupiti najnovejše stiskalnice (preše) in mline za grozdje in sadje z kamenitimi in tudi z železnimi valerji, razdrobilnice, mlatilnice, gepelne, čistilnice, (trijerje) pajkelne, slamoreznice, motorje in sploh vse druge stroje za kmetijstvo in rokodelce, kakor tudi vso drugo železnino, Marijacejske kotle, bakrene kotle za žganje, štedilnike, peči, fino pozlačene nagrobne križe, okove za okna in vrata, traverze, železniške šine, vedno sveži cement in fino štajersko železo i. t. d. vse to dobite

najboljše *
in

* najcenejše

pri

Karol Kavšek-a nasl. (75-4)

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Slovenske cenike pošiljava zastoj in poštne prosto.

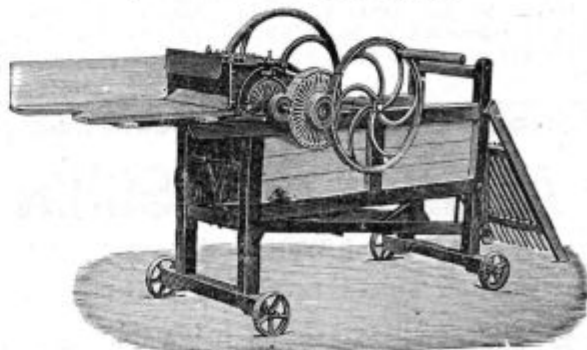
Naznanilo in priporočilo.

Vsojamo si našim p. n. odjemalcem vljudno naznaniti, da smo našo dosedanjo zalogo, pod vodstvom gospoda **IVANA KOMATIČA**, iz Figabirtovega dvorišča

preselili v hišo pri Dunajski šrangji na dvorišču.

Tu bodemo imeli veliko izbiro vsakovrstnih poljedelskih strojev kakor znano najboljše vrste po zmernih cenah, ktere na korist vsakemu odjemalcu najtopleje priporočamo.

Posebno priporočamo izborne slamoreznice patent „Austria“, po ameriškem sistemu urejene, ktere se gonijo z nogo ali pa z gepeljnom; patentovane kosilne stroje, mlatilnice zelo močne s patentovanim pokrovom ter tečaji iz mede (Messing) na kroglje, prav izvrstno tekoče, itd.

Postavljanje strojev z gepeljni preskrbimo brezplačno, ter jamčimo za popolnost vsakega stroja. Manj premožnim damo naše stroje tudi proti plačilu na obroke.

Z velespoštovanjem (59-10)

K. in R. JEŽEK

tovarna kmetijskih strojev in livarna železa v Blanskem.

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati no 5 kr za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Stiskalnica za sadje prešati, popolnoma nova, se prav po ceni proda. Natančneje se izve pri uredništvu »Kmetovalca« v Ljubljani. (186)

Tropinovca in slivovca, pristno blago, ima naprodaj Josip Cotič na Vrhpolju, pošta Vipava. Cena po dogovoru. (188)

Sadje za mošt po 8 K za 100 kg ima naprodaj Jos. Lenarčič na Vrhnikih. (190)

Več sto mareličnih drevesec, dvoletno požlahnjanih, do 2 m in čez visokih, najfinejše vrste (Klosterneburger), ima naprodaj Edward Žvanut na Lozinah, p. St. Vid. nad Vipavo. Cena po dogovoru. (192)

Istrsko vino, belo in črno, novo in staro, po prav zmernih cenah, dobi se vedno pri Venceslavu Križmaniču v Tinjanu pri Pazinu. Slovenske rodoljube opozarjam na letošnjo dobroto istrskega vina, ter se priporočam, da me z naročili mnogobrojno počaste. (196)

Milarno (Seifensiederei) popolnoma urejeno z vso opravo se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Več pove G. Hribar na Vrhnikih. (197)

500 hl dolenskega vina, pristno blago, iz stare trte, je naprodaj v okolici Stare gore pri Mirni. — Več se poizve pri Jos. Novaku v Stari gori, pošta Mirna. Dolenjsko. (198)

Stanje hranilnih vlog:
16 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
okroglo 370.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4%, ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od uložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunila ulagateljem.

Za varnost ulog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da uslagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4¹/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na na leto 6% izposojenega kapitala. (64-7)

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje., in sicer po 4¹/₂% do 5%.

ALBIN C. ACHTSCHIN

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 8

priporoča se za izvršitev vsakovrstnih

▲ ključarskih, stavbenih in umetnih del ▲

za napravo in vpeljanje vodovodov po hišah in celih občinah. (80-3)

Izdeluje nove in popravlja stare strelovode.

Naprodaj je tudi en velik gepel po prav nizki cen.

Vsi kmetovalci

se lahko prepričajo, da je najboljše sredstvo konje, krave, telice, vole, prašiče ovce itd., obdržati zdrave, močne, ješče in debele če se jim prime-suje k krmi

živinski prašek

iz lekarne

I (43-10)

Piccoli „pri Angelju“ Ljubljana, Dunajska cesta.

En zavoj 1/4 kg stane 50 vinarjev, 10 zavojev 4 Krone.

Zunanja naročila po povzetju.

Sloveči profesorji medicine in zdravniki priporočajo

tinkturo za želodec

lekarnarja a II (43-5)

Piccoli-ja v Ljubljani

dvornega zalagatelja

Nj. svet. papeža

kot sredstvo, ki krepča želodec, vzbuja tek, pospešuje prebavljenje in odprtje telesa posebno zdravilna za one, ki trpe na zastaranem zaprtju.

Tinktura za želodec razpošilja lekar Piccoli v Ljubljani v škatljicah z 12 steklenicami za K 2-52, z 24 steklenicami za K 4-80, z 36 steklenicami za K 7-—, z 70 steklenicami za K 13-—. — (Poštni paket pod 5 kg.)

Železnato vino

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

LEKARJA Piccoli-ja v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

Edina zaloga na Kranjskem lekarna **PICCOLI** „pri Angelju“ Ljubljana Dunajska cesta.

Polliterska steklenica velja 2 K. Zunanja naročila izvršuje lekarnar Gabriel Piccoli v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek po poštne povzetju. III (43-10)